

INLEDNING

Billigare att göra bättre

– **DET ÄR DUMT** att bli sjuk när man reser, sade en vuxen bekant till mig när jag som tågloffande tonåring hade blivit förkyld. Med samma logik får man konstatera att det är ännu dummare att bli sjuk i USA. Dödligt dumt. Åtminstone om man inte har någon sjukförsäkring. Enligt uppskattningar dör 18 000 personer per år på grund av att de inte varit försäkrade.

Och det är bland annat behovet av en radikal reformering av det amerikanska sjukförsäkringssystemet som ligger till grund för den kritik som nu riktas mot Barack Obama. Det går för långsamt, menar allt fler, vilket du kan läsa mer om på sidorna 8–11.

Frågan var brännande även 2004. Då, i samband med republikanernas partikonvent i New York, genomfördes en myriad av protester mot Bush-administrationen och intressanta föreläsningar gavs. Bland annat om behovet av en

allmän sjukvårdsförsäkring. Det amerikanska alternativet med privat försäkring kostar ofantliga summor pengar, menade Marilyn Clement från Healthcare Now när hon talade under deras första möte i en välbesökt föreläsningssal på Cuny Graduate Centre på Manhattan.

DET ÄR EN KLASSFRÅGA – 75 procent av USA:s cirka 48 miljoner invånare som inte har någon sjukförsäkring är arbetare och deras familjer. Kanske behöver Obama bilda en ny medborgarrättsrörelse. Det var åtminstone vad Clement efterlyste i New York för fem år sedan – en medborgarrättsrörelse för allmän sjukvårdsförsäkring.

Och den privata försäkringsformen innebär inte bara att många inte har råd med vård. Den innebär också att vården är ineffektiv och kostsam. En reform vore därför hälsosam även för USA:s ekonomi. För trots att USA betalar mest per capita i världen för hälso- och sjukvård, så ligger landet bara på plats 37 när det gäller att tillhandahålla vård enligt WHO. Dyrt, men dåligt med andra ord.

Det om något är dumt.

BELLA FRANK
Utrikesredaktör